

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 146/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť K. H., D., zastúpeného advokátom JUDr. A. S., Advokátska kancelária, D., pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 4 C 44/2007 z 27. apríla 2010 spolu s dopĺňacím rozsudkom zo 16. augusta 2010, rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7 Co 274/2010 z 8. decembra 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo189/2011 z 15. decembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. januára 2012 doručená sťažnosť K. H., D. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 44/2007 z 27. apríla 2010 spolu s dopĺňacím rozsudkom zo 16. augusta 2010 (ďalej spolu len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 274/2010 z 8. decembra 2010 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 189/2011 z 15. decembra 2011 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Okresný súd Ružomberok rozhodol o žalobnom návrhu sťažovateľa rozsudkom č. 4C/44/2007-356 zo dňa 27.04.2010 tak, že žalobný návrh zamietol. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že okrem sťažovateľa na strane navrhovateľa mal byť aj ďalší účastník, ktorého sťažovateľ navrhol pripustiť na strane odporcov. Podľa názoru okresného súdu v konaní o určení, že vec patrí do dedičstva naliehavý právny záujem na takomto určení majú všetci dediči po poručiteľovi, ktorí v takomto konaní majú všetci vystupovať na strane navrhovateľov. Podľa názoru súdu v takomto konaní sú teda aktívne legitimovaní všetci dedičia.

Druhým dôvodom na zamietnutie žalobného návrhu podľa názoru okresného súdu bola skutočnosť, že sťažovateľ nežaloval všetkých spoluvlastníkov z pozemnoknižnej vložky, keďže sťažovateľ ako navrhovateľ svoje právo, resp. právo svojho právneho predchodcu odvodzoval zo zápisov v pozemkovej knihe.

Navrhovateľ sa v prvostupňovom konaní domáhal žalobným návrhom určenia, že nehnuteľnosti identifikované ako KN parcely v určitom spoluvlastníckom podiele patria do dedičstva po jeho právnom predchodcovi. Ako pasívne legitimovaného označil sťažovateľ vlastníka, ktorému ako poslednému svedčilo vlastnícke právo podľa katastra nehnuteľností. Sťažovateľ sa domáhal určenia, že časť spoluvlastníckeho podielu vo vlastníctve tohto vlastníka patrí do dedičstva po jeho právnom predchodcovi. Podľa názoru sťažovateľa, tento vlastník nadobudol spoluvlastnícky podiel jeho právneho predchodcu bez splnenia zákonných podmienok, z uvedeného dôvodu mal naliehavý právny záujem na takomto určení.

K uvedeným skutočnostiam uvádzame, že takýto právny názor nie je konformný so základnými právnymi princípmi a niekoľkokrát už bol judikovaný všeobecnými súdmi SR. V určovacom konaní, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi aktívne legitimovaným môže byť ktorýkoľvek z dedičov po poručiteľovi. V takomto konaní však hovoríme o podmienke tzv. uzavretého okruhu účastníkov, t.j. účastníkmi konania musia byť všetci právni nástupcovia - dediči po poručiteľovi, buď na strane navrhovateľov, alebo odporcov. Právny názor porušovateľa v 1. rade prezentovaný v citovanom rozsudku ohľadne okruhu účastníkov len na strane navrhovateľov je v rozpore s procesným právom, rozhodnutie, ktorým došlo k zamietnutiu žalobného návrhu bez skúmania merita veci z tohto dôvodu je právne nekonformné, arbitrárne a výsledkom svojvôle prvostupňového súdu, ktorá je v rozpore s ust. čl. 46, ods. 1 Ústavy SR a čl. 6, ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V konaní o určovacej žalobe podľa ust. § 80, písm. c) O.s.p. je pasívne vecne legitimovaný vlastník veci, v prípade nehnuteľnej veci vlastník nehnuteľnosti, ktorému ako poslednému svedčí vlastnícke právo v katastri nehnuteľností. V prípade, ak sa navrhovateľ domáha určenia spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnej veci, je pasívne vecne legitimovaný ten, kto ako posledný je v KN vedený ako spoluvlastník tohto spoluvlastníckeho podielu. Je právne irelevantné, či navrhovateľ si svoje právo odvodzuje od zápisu v pozemkovej knihe, či verejnej alebo inej listiny, alebo zápisu na liste vlastníctva na základe určitého právneho titulu, vždy je potrebné žalovať tú osobu, ktorá ako posledná je vlastníčkou žalovaného spoluvlastníckeho podielu. Pokiaľ okresný súd uviedol, že v konaní bolo potrebné žalovať všetkých spoluvlastníkov, je tento právny názor právne nekonformný, rozhodnutie arbitrárne a výsledkom svojvôle prvostupňového súdu, ktorá je v rozpore s ust. čl. 46, ods. 1 Ústavy SR a čl. 6, ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Aj takýto právny názor už bol prekonaný a v aplikačnej praxi už dávno nie je praktizovaný. “

Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorým krajský súd potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu, v sťažnosti uviedol: „Vzhľadom na to, že porušovateľ v 2. rade svojim rozhodnutím nenapravil rozhodnutie porušovateľa v 1. rade, je

aj toto rozhodnutie taktiež v rozpore so základným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46, ods. 1 Ústavy SR a čl. 6, ods. 1 Európskeho dohovoru.“

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ v sťažnosti uviedol: „Podaním zo dňa 11.04.2011 podal sťažovateľ na Najvyšší súd SR mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie voči rozsudku Krajského súdu Žilina č. 7Co/274/2010 zo dňa 08.12.2010.

Prípustnosť dovolania sťažovateľ opieral o ust. § 237, písm. f) O.s.p., pričom dôvodom, pre ktorý mali porušovatelia v 1/ a 2/ rade odňať sťažovateľovi možnosť konať pred súdom bolo nesplnenie povinnosti vyplývajúcej z ust. § 118, ods. 2 O.s.p., nakoľko splnenie tejto povinnosti nie je zrejmé zo žiadnej zápisnice z pojednávaní, ktoré v tomto konaní boli vykonané.

O podanom dovolaní rozhodol Najvyšší súd SR - porušovateľ v 3/ rade uznesením č. 5Cdo 189/2011 zo dňa 15.12.2011 tak, že toto ako neprípustné odmietol. Podľa názoru porušovateľa v 3/ rade aj prípadné porušenie ust. § 118, ods. 2 O.s.p. nespôsobuje existenciu vady v zmysle ust. § 237, písm. f) O.s.p. Takéto pochybenie zo strany súdu možno hodnotiť len ako tzv. inú vadu konania, ktorou možno dovolanie v zmysle ust. § 241, ods. 2, písm. b) odôvodniť. Uznesenie porušovateľa v rade 3/ bolo právnemu zástupcovi sťažovateľa doručené dňa 02.01.2012.

S uvedeným názorom nesúhlasíme. V nedodržaní postupu podľa ust. § 118, ods. 2 O.s.p. treba vidieť procesnú nesprávnosť, ktorá so zreteľom na individuálne okolnosti viedla k zameraniu účelu sledovaného týmto zákonným ustanovením a neprispela k predvídateľnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa. Týmto súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Účelom tohto ustanovenia je vytvoriť účastníkom konania možnosť, aby k tomu, s čím ich oboznámil súd, prispôbili ich ďalší procesný postup v konaní a teda prípadne si zabezpečili úspech v konaní. Pokiaľ porušovateľ v 3/ rade v tomto procesnom porušení porušovateľov v 1/ a 2/ rade nezaložil prípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku -dovolania, porušil tým základné ústavné právo sťažovateľa - právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46, ods. 1 Ústavy SR a čl. 6, ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Sťažovateľ na základe uvedeného žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa K. H. domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa č. 6, ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46, ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. 4C/44/2007-356 zo dňa 27.04.2010 spolu s dopĺňacím rozsudkom č. 4C/44/2007-390 zo dňa 16.08.2010, rozsudkom Krajského súdu Žilina č. 7Co/274/2010 zo dňa 08.12.2010 a uznesením Najvyššieho súdu SR č. 5Cdo/189/2011 zo dňa 15.12.2011 porušené bolo.

2. Ústavný súd SR rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. 4C/44/2007-356 zo dňa 27.04.2010 spolu s dopĺňacím rozsudkom č. 4C/44/2007-390 zo dňa 16.08.2010, rozsudok Krajského súdu Žilina č. 7Co/274/2010 zo dňa 08.12.2010 a uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 5Cdo/189/2011 zo dňa 15.12.2011 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Ružomberok na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd SR sťažovateľovi K. H. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 7.000 € (slovom sedemtisíc eur), ktoré mu sú Okresný súd Ružomberok, Krajský súd Žilina a Najvyšší súd SR povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. Okresný súd Ružomberok, Krajský súd Žilina a Najvyšší súd SR sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 323,50 € vrátane DPH za 2 úkony právnej služby za rok 2012: 1. prevzatie a príprava zastúpenia vo výške 127,16 € + 7,63 € réž. paušál, 2. vypracovanie a podanie ústavnej sťažnosti vo výške 127,16 € + 7,63 € réž. paušál a to na účet advokáta JUDr. A. S. do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu poukazuje ústavný súd na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že

právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať rozhodnutie okresného súdu, keďže ho už preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku okresného súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010).

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Sťažovateľ napádal svojou sťažnosťou aj napadnutý rozsudok krajského súdu potom, ako najvyšší súd v dovolacom konaní rozhodol napadnutým uznesením tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol. Ústavný súd v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) nepovažoval sťažnosť v tejto časti za oneskorenú, pretože lehota na podanie sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu je považovaná za zachovanú (pozri rozsudok ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 74/07).

O zjavnej neopodstatnenosti možno hovoriť aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05, IV. ÚS 288/05).

Porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ vidí v tom, že krajský súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa *„ohľadne nerozlučného spoločenstva spoluvlastníkov – potreby žalovať všetkých spoluvlastníkov“*, ďalej sťažovateľ krajskému súdu vytýka, že sa nevyjadril *„k otázke okruhu účastníkov a pasívnej či vecnej legitímácii v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva“*. Sťažovateľ tak vlastne tvrdí, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu je nedostatočné, arbitrárne a v rozpore s jeho označenými právami, *„ako aj procesnými princípmi a ustálenou judikatúrou všeobecných súdov“*.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov z hľadiska svojvoľnosti, arbitrárnosti rozhodnutia, resp. jeho odôvodnenia. Výklad príslušných zákonov patrí do výlučnej právomoci všeobecného súdu. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovením, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 48/02).

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu a odôvodnenia rozsudku okresného súdu, na ktoré nemožno nazerať izolovane a ktoré podľa judikatúry ústavného súdu tvorí jeden celok (II. ÚS 78/05), dospel k záveru, že rozhodnutie je dostatočným spôsobom odôvodnené, krajský súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o nároku sťažovateľa, pričom právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo nevyhovel nároku sťažovateľa, a zároveň tým aj reagoval na jeho námietky. Rozsudok krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho názoru preto nemožno považovať za svojvoľný či arbitrárny. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu

všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v rozsudku krajského súdu nezistil. Sťažovateľov nesúhlas s obsahom rozsudku krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Ústavný súd poukazuje na dôvody uvedené v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa, kde okresný súd konštatuje: *„Keďže súd mal v tomto konaní určiť, že pozemok parc. č. 8350/1 o výmere 163m² zastavaná plocha a nádvoria v polovici zapísané na LV č. 12946 kat. úz. R. a parc. č. 8350/2 o výmere 67m² zastavané plochy a nádvoria v 1/3-ine zapísané na LV č. 14357 kat. úz. R. patria do dedičstva po poručiťelke E. M., rod. P. ... a právnymi nástupcami po E. M., rod. P. sú ako K. H. tak aj I. H. jej vnuci a neboli obaja aktívne legitimovaní a taktiež neboli pasívne legitimovaní všetci spoluvlastníci uvedení v pozemnoknižnej vložke 950, keď pasívne legitimovaná bola len odporkyňa v I. rade ako podielová spoluvlastnícka parc. č. 8350/2, nakoľko navrhovateľ svoje právo odvodzoval zo zápisov vedených v pozemkovej knihe na jeho právnu predchodkyňu E. M., rod. P., ktorá bola v pozemnoknižnej vložke 1621 zapísaná v polovici. V tomto konaní v zmysle citovaného zákonného ustanovenia navrhovateľ neuviedol ako ďalšieho navrhovateľa, teda aktívne legitimovaného svojho brata a neoznačil, nežaloval všetkých spoluvlastníkov, nie sú teda pasívne legitimovaní všetci spoluvlastníci, preto aj z tohto dôvodu bol návrh navrhovateľa zamietnutý.“*

V nadväznosti na to ústavný súd poukazuje aj na závery krajského súdu uvádzané v odôvodnení jeho napadnutého rozsudku: *„Kto je vecne legitimovaný vymedzuje výlučne hmotné právo a všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytuje sa im rovnaká právna ochrana (§ 124 Obč. zákonníka). Je totiž nesporné, že účinnosť rozsudku o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je nutná, v danom prípade na strane odporcov, účasť aj všetkých pozemnoknižných podielových spoluvlastníkov, prípadne ich právnych nástupcov. Práve oni sú totiž subjektami práv a povinností, ktoré sú predmetom konania o určenie vlastníckeho práva (že nehnuteľnosti — pozemky patria do dedičstva).*

Správny je preto záver okresného súdu, že pokiaľ v pozemnoknižnej vložke č. 1621 kat. úz. B. je u parcely č. 119 zapísaný dom č. popisné 38 spolu s dvorom - dvor spoločný s domom č. 37/a, 37/b, vo vložke č. 950 je vedená parcela č. 114 - dom č. popisné 37/a s dvorom, dvor spoločný s domami 37/b a 38, v ktorej sú vedení iní pozemnoknižní spoluvlastníci, než sú vedení v pozemnoknižnej vložke 1621. Rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva k žalovaným nehnuteľnostiam (o určení, že žalované parcele patria, do dedičstva po právnej predchodkyňi navrhovateľa) sa vzťahuje na pozemnoknižných spoluvlastníkov, resp. ich právnych nástupcov, zapísaných aj v pozemnoknižnej vložke 950 kat. úz. B. Naviac, v danom prípade u C-KN parcely č. 8350/2 je na liste vlastníctva evidovaný (spolu) vlastnícky vzťah na odporkyňu len v podiele 1/2-ice, čo znamená, že rozhodnutie by sa vzťahovalo aj na ďalších spoluvlastníkov, ktorí na liste vlastníctva evidovaní nie sú. Vecná legitímácia je stav vyplývajúci z hmotného práva. Určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je konaním, ktorým sa poskytuje rovnaká právna ochrana všetkým domnelým spoluvlastníkom nehnuteľnosti. Jedná sa teda o nútené spoločenstvo účastníkov konania. V prípade absencie procesného spoločenstva účastníkov, vedie súd k zamietnutiu návrhu.

Z uvedených dôvodov, keďže okresný súd na základe zisteného skutkového stavu správne dospel k záveru, že o takéto nútené spoločenstvo sa jedná aj v prejednávanej veci, pričom účastníkmi neboli všetci tí spoluvlastníci, vo vzťahu ktorým sa konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam týka (§ 159 ods. 2 O.s.p.), krajský súd z týchto dôvodov rozsudok okresného súdu ako správny v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil.“

Vzhľadom na citované časti napadnutých rozsudkov ústavný súd konštatuje, že krajský súd v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal s otázkou, ktorá pre jeho rozhodnutie bola z hľadiska právneho posúdenia veci podstatná. Ústavný súd konštatuje, že záver krajského súdu, že „účastníkmi neboli všetci tí spoluvlastníci, vo vzťahu ktorým sa konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam týka (§ 159 ods. 2 O.s.p.)“, má oporu vo vykonanom dokazovaní v konaní pred súdom a tento právny záver o nedostatku vecnej legitímácie ako dôvodu na zamietnutie žaloby je v súlade s rozhodovacou praxou všeobecných súdov v obdobných veciach (napr. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 192/2004, rozsudok najvyššieho

súdu sp. zn. 6 Cdo 214/2011). Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré stručne a jasne objasnilo skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu bolo plne realizované základné právo sťažovateľa na spravodlivý proces. Preto neobstojí ani jeho námietka, že krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevyjadril „*k otázke okruhu účastníkov a pasívnej či vecnej legitímácii v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva*“, pretože zodpovedanie tejto otázky bolo za daných okolností nadbytočné, keďže tu existoval iný dôvod na zamietnutie žaloby sťažovateľa.

Ústavný súd preto nepovažuje odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska za neospravedliteľné, resp. neudržateľné. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu podľa § 243b ods. 5 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP odmietnuté z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Sťažovateľ v sťažnosti nesúhlasil so závermi najvyššieho súdu uvedenými v napadnutom uznesení a okrem iného videl v nich aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ prípustnosť svojho dovolania založil na tvrdení, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože súd si nesplnil povinnosť vyplývajúcu z § 118 ods. 2 OSP. Tým mala byť podľa názoru sťažovateľa založená prípustnosť jeho dovolania podľa § 237 písm. f) OSP.

Podľa § 118 ods. 2 OSP účinného od 15. októbra 2008 predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli.

Najvyšší súd k namietanému dôvodu prípustnosti dovolania sťažovateľa v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia uviedol: „*Podľa názoru dovolacieho súdu aj prípadné porušenie tohto zákonného ustanovenia nespôsobuje existenciu vady v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. Ak totiž predseda senátu (samosudca) toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia účastníka konania z jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Porušenie citovaného zákonného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje účastníka napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod. Uvedené pochybenie zo strany súdu možno hodnotiť len ako tzv. inú vadu konania, ktorou možno dovolanie v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. odôvodniť. Existencia tejto vady sama osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. Dovolať preto neopodstatnene namietal, že nedodržaním procesného postupu v zmysle § 118 ods. 2 O.s.p. účinného od 15. októbra 2008 mu súd odňal možnosť pred súdom konať.*“

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia primeraným spôsobom vysporiadal s touto námietkou sťažovateľa, preskúmateľným a dostatočným spôsobom vysvetlil, prečo je sťažovateľova námietka v tomto smere nedôvodná a nezakladá prípustnosť dovolania. Ústavný súd túto námietku sťažovateľa považuje za nedôvodnú. Odôvodnenie namietaného uznesenia najvyššieho súdu tak predstavuje dostatočný základ pre jeho výrok, lebo najvyšší súd v potrebnej miere vysvetlil, na základe akých právnych úvah rozhodol. Ústavný súd preto konštatuje konformnosť odôvodnenia rozhodnutia v súlade s limitmi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na základe uvedeného bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami a návrhmi, ktoré v nej sťažovateľ nastolil.

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2012